

"SOLIDARNOSC" DZIS - Oświadczenie programowe Tymczasowej Komisji Koordynacyjnej NSZZ "Solidarność" /skrót/:

ZBIORY OSRODKA KARTA

Po rocznym trwaniu stanu wojennego i jego formalnym zawieszeniu nie ma już wątpliwości, iż grudniowy zamach na prawa obywatelskie i pracownicze był początkiem nowego etapu w procesie pacyfikacji narodu. Celem władzy jest zdławienie demokratycznych dążeń, rozbicie społecznej solidarności i zaprowadzenie rządów opartych na przymusie i powszechnym poczuciu zagrożenia w stopniu nieznanym w Polsce od czasów stalinowskich. Powstaje totalitarna dyktatura. Zasadą jej rządów stało się strzelanie do bezbronných robotników, więzienie tysięcy ludzi za działalność społeczną, tropienie - niczym zbrodniarzy - działaczy NSZZ "S". Dyktatura ta sankcjonuje system terroru wprowadzając ustawodawstwo sprzeczne z międzynarodowymi konwencjami i zobowiązaniami przyjętymi przez PRL. Bezprawie stało się prawem.

Demokratyczne reformy zmierzające do uzdrowienia stosunków społecznych i gospodarczych są dla obecnego systemu śmiertelnym zagrożeniem. Rządząc przy pomocy strachu władza sama skazana jest na strach przed wybuchem społecznej nienawiści. Dziś nasza gotowość do ustępstw uznana zostanie jedynie za objaw słabości i przyczyni się do utrwalenia represyjnego systemu. Społeczeństwo nie ma wyboru.

Celem naszej walki pozostaje realizacja programu I Krajowego Zjazdu Delegatów NSZZ "S", programu demokratycznych reform niezbędnych do podniesienia kraju z upadku. Wskazuje on drogę budowy SAMORZADNEJ RZECZYPOSPOLITEJ:

- w której władza byłaby poddana kontroli społecznej: w zakładzie pracy poprzez samorząd pracowniczy; w gminie, mieście i województwie poprzez samorząd terytorialny; w kraju przez demokratycznie wybierany Sejm,
- w której strażnikiem praworządności byłyby niezależne sądy,
- w której środki produkcji stałyby się rzeczywistą własnością społeczną zapewniając załogom zakładów pracy faktyczny udział w podziale wypracowanego dochodu,
- w której kultura, oświata i środki masowego przekazu służyłyby społeczeństwu.

Program ten zakłada, że z jednej strony naprawa Rzeczypospolitej wymaga głębokich reform życia społecznego, gospodarczego i politycznego, a z drugiej zaś, że położenie geopolityczne Polski sprawia, że reformy te przeprowadzone być muszą stopniowo, bez naruszania zasadniczej równowagi sił w Europie.

Wizja Samorządnej Rzeczypospolitej nie jest sprzeczna z ideą socjalizmu, a jej realizacja nie musi kłócić się z istniejącym ładem międzynarodowym. Sojusze zawarte przez Polskę nie mogą przesądzać istnienia rządów dyktatorskich, powszechnie znienawidzonych, nie dających krajowi żadnych perspektyw rozwoju. Stanowi to bowiem stałe zagrożenie dla pokoju w Europie.

Realizacja naszego programu wymaga stworzenia sytuacji, w której władza zmuszona jest do szukania kompromisu ze społeczeństwem. Wtedy dopiero możliwe będzie zapoczątkowanie procesu reform i zapewnienie warunków jawnego działania niezależnych związków zawodowych, organizacji i stowarzyszeń reprezentujących społeczne interesy. By system władzy w Polsce zdolny był do ustępstw, by realna stała się perspektywa reform, konieczne są działania prowadzące do załamania się obecnej dyktatury.

Dziś społeczny opór i walkę z dyktaturą wyznaczają następujące płaszczyzny działań:

- front odmowy,
- walka ekonomiczna,
- walka o niezależną świadomość społeczną,
- przygotowanie do strajku generalnego.

Podjęcie ich to zadanie samoorganizującego się społeczeństwa.

Naszym głównym orężem w tej walce jest s p o ł e c z n a s o l i d a r n o ś ć. Dzięki niej zwyciężyliśmy w Sierpniu 80 i przetrwaliśmy represje stanu wojennego /.../ Naszą siłą była i jest świadomość, że jesteśmy razem, że każdy z nas jest obrońcą i obrony potrzebuje. Dlatego nikt represjonowany, więziony, pobity, pozbawiony pracy nie może pozostać bez opieki i pomocy /.../ Wszystkie środowiska występować winny z żądaniem uwolnienia więzionych za działalność społeczną i poglądy polityczne. Każdy, kto przyczynia się do represjonowania człowieka, spotka się z naszym potępieniem.

Front odmowy

Odmowa uczestniczenia w kłamstwie, bezprawiu i przemocy to codzienna forma walki z dyktaturą dostępna każdemu z nas. Stosując powszechny bojkot tworzonych przez władze fałszywych związków zawodowych odnieśliśmy wspólne polityczne zwycięstwo. Bojkot ten stał się referendum, które wykazuje co dzień, że społeczeństwo odrzuca istniejące rządy przymusu i terroru /.../

Zasadę bojkotu powinniśmy stosować selektywnie. Można i należy korzystać z możliwości prowadzenia niezależnej działalności w tych instytucjach oficjalnych, których celem jest zaspakajanie autentycznych potrzeb społecznych /.../

Walka ekonomiczna

Po 38 latach istnienia PRL społeczeństwo polskie doprowadzone zostało na skraj nędzy. Z racjonowaną żywnością, pozbawieni lekarstw i odzieży, zepchnięci zostaliśmy do roli bankruta - 30 miliardowe zadłużenie ciążyć będzie na nas przez wiele lat. Niszczące olbrzymie bogactwo narodowe w niewykorzystywanych fabrykach i przerwanych inwestycjach. Równie technologicznie zacofanie. Sposób wykorzystania polskiego potencjału gospodarczego nabiera cech kolonialnej eksploatacji. Rabunkowa gospodarka w górnictwie przyniosła dziesiątki śmiertelnych ofiar, doprowadziła do dewastacji kopalń i wyniszczenia zasobów surowcowych Polski. Pozbawione środków rolnictwo nie jest zdolne wyżywić narodu. Dewastacja środowiska naturalnego zagraża jego biologicznym podstawom.

Dyktatura stanu wojennego zrelizowała tylko program olbrzymich podwyżek cen, nie dając w zamian żadnych perspektyw poprawy sytuacji gospodarczej /.../ Już dziś trzecia część rodzin pracowniczych żyje na granicy nędzy. Jednocześnie na społeczeństwo przerzucano ciężar utrzymywania gigantycznie rozbudowanego aparatu przemocy /.../

Stan wojenny i jego ustawodawstwo przekreślają szansę wyjścia z kryzysu /.../

Nie możemy brać odpowiedzialności za stan gospodarki. Musimy jednak dbać o utrzymanie jej na poziomie zapewniającym najkorzystniejsze warunki dla jej przyszłej odbudowy. Nie wolno nam podzić się na dalszą obniżkę poziomu życia. W programie obrony podstawowych interesów społecznych i pracowniczych najważniejsza staje się dziś walka o byt /.../ W zakładzie pracy walkę tę prowadzić będziemy przy użyciu wszelkich nacisków, w tym:

- wykorzystując obowiązujące przepisy prawne do rygorystycznego przestrzegania kodeksu pracy, przepisów BHP, norm technologicznych, warunków socjalnych itd.,
- domagając się dokładnych informacji o decyzjach i efektach produkcyjnych, podziale funduszu płac i premii, działalności służb socjalnych itp.,
- organizując zbiorowe protesty, petycje, odmowę pracy w nadgodzinach, bojkot zarządzeń ograniczających pracownicze uprawnienia czy tworzących wewnątrzgrupowe podziały. Najsilniejszą i najskuteczniejszą formą zbiorowego protestu jest strajk,
- wykorzystując samorząd pracowniczy tam, gdzie istnieje możliwość utworzenia go tak, by służył ochronie warunków bytu załogi i obronie przed represjami /.../

O niezależną świadomość społeczną

/.../ Zagrożeniom, jakie w sferze świadomości społecznej, edukacji i kultury narodowej, społecznej moralności i postaw obywatelskich niesie totalitarna władza zapobiec może społeczeństwo myślące politycznie, znające swą historię, ceniące autentyczną kulturę, niepodatne na manipulacje ideologiczne. Dlatego głównym zadaniem na dziś jest krzewienie myśli niezależnej, przekamywanie państwowego monopolu na słowo pisane i mówione, na informację i oświatę, kulturę i badania naukowe, na refleksję polityczną i społeczną /.../

Przygotowania do strajku generalnego

Strajk generalny to najsilniejszy środek naszej walki. Masowe uczestnictwo w postulowanych dotąd działaniach jest ważnym etapem jego przygotowań. Powodzenie strajku zależy od wielu czynników, z których podstawowymi są:

- stopień samoorganizacji i determinacji społecznej,
- powszechna świadomość i akceptacja celów,
- polityczna sytuacja międzynarodowa.

Te same czynniki wpływają na stopień gotowości dyktatury do spacyfikowania strajkujących załóg. Dotychczas władza gotowa politycznie na użycie wszystkich środków w walce ze społeczeństwem znajdowała dość siły, by strajk złamać. Utrzymanie przez nią takiego stopnia gotowości nie może trwać zbyt długo. Wiąże się bowiem z wielkimi kosztami politycznymi i społecznymi. Nadchodzi czas, gdy broń strajkowa staje się znowu realnym środkiem walki, gdy decyzja użycia siły przeciw strajkującym robotnikom nieść będzie wielkie zagrożenie dla istnienia samej dyktatury.

Perspektywa strajku generalnego - który jest nieuchronny według naszej oceny - nie przekreśla programu ewolucyjnej przemiany systemu. Wskazuje tylko sposób złamania obecnej dyktatury i stworzenia warunków wyjścia na drogę demokratycznych reform.

W trakcie przygotowań do strajku generalnego musimy sformułować i uzgodnić społeczny program minimum - zespół postulatów strajkowych, które z jednej strony gwarantowałyby przebieg procesu reform, z drugiej zaś uwzględniałyby ograniczenia wynikające z wewnętrznych i międzynarodowych realiów politycznych.

xxx

Tymczasowa Komisja Koordynacyjna NSZZ "S" przedstawia oświadczenie "SOLIDARNOSC" DZIS - program działania naszego Związku w obecnych warunkach polityczno-społecznych /.../

Naszym pragnieniem jest, by program ten przyczynił się do utrwalenia już ukształtowanego społecznego frontu samoobrony /.../ Pragniemy tworzyć płaszczyzny porozumienia i współdziałania z każdym, komu bliskie są cele naszego ruchu, ze wszystkimi nurtami społecznej aktywności, które przyjmują za swój ideał - wolną i demokratyczną Polskę.

22.01.1983 r.

Tymczasowa Komisja Koordynacyjna NSZZ "Solidarność"

Zbigniew Bujak, Władysław Hardek, Bogdan Lis, Józef Pinior, Eug. Szumiejko

K R E S

W oryginale numer ten liczył 4,5 strony maszynopisu i zawierał 3 oświadczenia TKK w 22.01.83:

- 1/ "Solidarność" dziś - oświadczenie programowe,
- 2/ Oświadczenie w sprawie internowanych przywódców "S", którzy zostali aresztowani,
- 3/ Oświadczenie w sprawie grabieży majątku "S".

Tekst oświadczeń będzie przedrukowany np. w "Tygodniku Mazowsze" i będzie wysiłek na jego rzecz przysyłać.